

Міжнародний університет бізнесу і права

**БІЗНЕС-
НАВІГАТОР**

Науково-виробничий журнал

№20
2010

м. Херсон

БІЗНЕС- НАВІГАТОР

№ 20
2010

Науково - виробничий журнал

Засновник і видавець: Приватний вищий навчальний заклад Міжнародний університет бізнесу і права. Україна.

73039. м. Херсон, вул. 49 Гвардійської Дивізії 37-А

тел.факс (0552) 33-53-40, 33-53-38

e-mail: mubip@mubip.org.ua, metod@mubip.org.ua. web: www.mubip.org.ua

Свідоцтво Міністерства юстиції України про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія КВ № 15586-4058ПР від 03.09.2009р.

Затверджено постановою ВАК за № 1-05/5 від 18.11.2009р. як фахове видання з економіки і підприємництва

Періодичність видання: 2, 3 рази на рік.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжнародного університету бізнесу і права 01.07.10р., протокол № 10.

Головний редактор: Жуйков Г.Є., доктор економічних наук., старший науковий співробітник.

Заступник головного редактора: Мармуль Л.О., доктор економічних наук, професор, заслужений працівник освіти України.

Редакційна рада:

Білоусова С.В. - кандидат технічних наук, професор, ректор Міжнародного університету бізнесу і права, дійсний член Міжнародної Академії Економіки та Екотехнологій;

Левківський К.М. - кандидат історичних наук, академік Академії інженерних наук України, замісник директора Науково-методичного центру вищої освіти Міністерства освіти і науки України;

Топіха В.І. - доктор економічних наук, професор.

Відповідальний секретар: Крупіца І. В.

Редакційна колегія: Благодатний В. І. – д. е. н., професор,
В'юн В. Г. – д. е. н., професор,
Горлачук В. В. – д. е. н., професор,
Данилін В. М. – д. е. н., професор,
Кіщак І. Т. – д. е. н., професор,
Лагодієнко В.В. – д. е. н., доцент,
Савіна Г. Г. – д. е. н., професор,
Топіха В.І. – д. е. н., професор.

У збірнику подаються результати наукових досліджень з питань економіки та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а також економіки природокористування та охорони навколишнього середовища.

Рекомендовано для науковців, викладачів, аспіратів, студентів, фахівців у галузі економіки, управління, права державних і місцевих органів самоврядування.

Усі права захищені. Повний або частковий передрук і переклади дозволено лише за згодою автора або редакції. При передрукуванні посилатися на „Бізнес-навігатор”.

Редакція не обов'язково поділяє думку автора і не відповідає за фактичні помилки, яких він припустився.

©Міжнародний університет бізнесу і права. 2010

© Колектив авторів. 2010

ЕКОНОМІКА

Тергиця О.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	5
Бідненко О.І. СУЧАСНІ ОБЛІКОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПОСЛУГ ТА ВИЗНАННЯ ДОХОДУ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО – КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	10
Федорець Л.М. МОДЕЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЧЕРКАЩИНИ	16
Альошкіна Л.П. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ СИРУ ТА НАПРЯМИ ПОСИЛЕННЯ ЕКСПОРТНИХ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ	21
Білоусов О.М., Орленко О.В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ СПОЖИВЧОГО РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	27
Топіха В.І., Потривасва Н.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ФУНКЦІЙ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ У ЗЕРНОВИРОБНИЦТВІ	33
Дмитренко Н.М. ОЦІНКА РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	39
Іванов А.М., Матвієнко А.В. ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ГРУП ТУРИСТІВ – СІЛЬСЬКИХ РЕКРЕАНТІВ	44
Прохорчук С. В., Коропатнік Т.В. ОЦІНКА СТАНУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	50
Нетудихата К.Л. СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	56
Пустова Н.О. ОЦІНКА ФАКТОРІВ ВНУТРІШНІХ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ	62
Шумейко В.М. МАРКЕТИНГОВІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОЛІЙНО-ЖИРОВИХ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	67
Ключевська А. В., Ключевська М. В. ВПЛИВ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ І ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ	72

ФІНАНСИ

Олексієнко А.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ В УМОВАХ ЧЛЕНСТВА В СОТ	76
Пітель Н.Я. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ	81
Подзігун С.М. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	87

Приліпко С.М., Климик Г.В. СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МІНІМІЗАЦІЇ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ УРАЗЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АПК ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	92
Калінська Т.А. СУЧАСНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОГО АУДИТУ	95
Петіна Л.В. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ	100
Ботвіна Н.О. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В АГРАРНІЙ СФЕРІ ЕКОНОМІКИ	103
Крамаренко І.С. КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	108
Жуйков С.Г. УДОСКОНАЛЕННЯ ВІДНОСИН МІЖ КРЕДИТОРОМ І ПОЗИЧАЛЬНИКОМ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ	111
Токар О. Л., Шумейко В.М. МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО СТРАХОВИКА	118

УПРАВЛІННЯ

Ліннік А.С., Некрасов Я.С. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АПК	125
Наумова Л.М. ПОБУДОВА ТИПОВОЇ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА НА УКРАЇНІ	129
Завадяк Р.І., Сокол І.І., Бугір Д.М., Пахтер Ю.О. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗМІНИ В УМОВАХ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	134
Коваленко Г.В. СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	140
Черненко Н.О. ОБСЯГ ВИПУСКУ І КОНКУРЕНТНЕ ПРОПОНУВАННЯ У КОРОТКОСТРОКОВОМУ ПЕРІОДІ	146
Соловійов І.О., Соловійов А.І. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	150
Москаленко В.О. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	155

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Песчанська О. В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНИХ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	160
Коренюк П. І., Готвянська Л.Ф. ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ	167
Жуйков Г.Є., Коняєв О.В. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНУ	174

5. На пороге новой эры в качестве продуктов питания. Проект ВТО-СФС // Мясной бизнес. – 2005. – №7. – С.8-11.

6. Якубчак О.М. Вимоги до молока, що використовують для виробництва сирів / О.М. Якубчак // Продукты & Ингредиенты. – 2008. – №10. – С.41.

7. Cheese, availability of the Data System food (per capita) stuffs, Service of economic researches (ERS), USDA, 2008 // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.britishcheese.com>.

8. Cheese, International association of milk food stuffs. // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.britishcheese.com>. Retrieved 2008-07-13

9. История сыра // [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.theglobeandmail.com/servlet/ArticleNews/TPStory//Style>

УДК: 339.13.017

Білоусов О.М., Орленко О.В.

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ СПОЖИВЧОГО РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Постановка проблеми. Функціонування споживчого ринку сільськогосподарської продукції і забезпечення стійких перспектив продовольчої безпеки та підвищення доходів сільгосптоваровиробників залежать від інфраструктурних умов. Відсутність ефективних, доступних для дрібного товаровиробника, каналів реалізації сільськогосподарської продукції виступає обмежувальним фактором щодо справедливого перерозподілу вартостей у механізмі ціноутворення. Таке положення речей продукує неефективність ринкового механізму, спричиняє прояви асиметрії у взаємовідносинах «виробник – споживач», збільшення витрат на організацію збутової діяльності. На сучасному етапі є необхідним узгодження інтересів селян-виробників агропродукції через механізм кооперування, створення системи оптової і оптово-роздрібної торгівлі сільськогосподарською продукцією на засадах кооперації.

Розвиток інститутів оптової торгівлі сільськогосподарською продукцією і продовольством має величезне значення для забезпечення споживчого ринку необхідними продуктами, проте його становлення слід розпочинати із низового рівня аграрної ієрархії через механізм кооперування і створення сучасної інфраструктури споживчого ринку сільськогосподарської продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку аграрної науки приділяється багато уваги як теоретичним проблемам розвитку інфраструктури аграрного ринку, так і практичним аспектам її функціонування. Питання розвитку інфраструктури досліджували Б. Губський, Д. Карич, Ю. Коваленко, П. Саблук [6], О. Шпичак [7], С. Майстро та інші. Науковці визначають аграрну інфраструктуру як комплекс галузей та сфер економіки, які обслуговують сільське господарство. Але недостатньо розкриті питання, що стосуються як умов формування та ефективного функціонування інфраструктури аграрного ринку, так і механізму взаємодії виробника агропромислової продукції та споживача, інституцій аграрної інфраструктури та держави. У той же час питання, пов'язані із сутністю функціонування і регулюванням інфраструктури споживчого ринку, вимагають подальшого дослідження.

Невирішені частини загальної проблеми та мета статті. Завдання дослідження полягають в комплексному вивченні питань, пов'язаних з необхідністю вдосконалення інфраструктури споживчого ринку сільськогосподарської продукції, та умов формування

ринку споживчих товарів аграрної продукції в сучасний період, дослідження причин, що перешкоджають його розвитку, розробці основних напрямків формування його перспектив та механізмів регулювання.

Виклад основного матеріалу. Основною метою ефективного функціонування споживчого ринку сільськогосподарської продукції є формування ефективного ринкового механізму реалізації сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки товаровиробниками усіх форм власності; справляння позитивного впливу на якість продукції, рівень її кінцевої ціни та задоволення потреб споживачів; сприяння конкуренції на споживчому ринку.

Інфраструктура оптового аграрного ринку охоплює оптові, дрібнооптові та оптово-роздрібні ринки сільськогосподарської продукції. Інфраструктура ОПР – це територія, на якій розміщується торговий центр з торговельним залом та мережею приміщень і споруд для дороблення і забезпечення режимного зберігання продукції (сховища, склади, сортувально-пакувальні лінії, обладнання для охолодження продукції та спеціальний транспорт). [1]

Вітчизняний аграрний сектор характеризується зосередженням основного виробництва сільськогосподарської продукції в особистих селянських господарствах. За підсумками минулого року, ними було вироблено 80% молока, 98% - картоплі, 86% - овочів, 85% - плодів і ягід. Переважна більшість селянських господарств виробляє надлишкову продукцію з метою подальшого продажу. [8]

Сільські трудівники мають небагато варіантів продажу продукції. Одним із них є реалізація продукції самотужки на продовольчих ринках районних центрів або інших прилеглих міст. Але це пов'язано із додатковими витратами коштів та часу, які не завжди компенсуються отриманим від продажу результатом.

Іншим варіантом є продаж продукції посередникам. Такі структури за зниженими цінами придбавають вирощений урожай або пропонують в обмін на інші продукти харчування чи товари повсякденного вжитку. При цьому існуюче співвідношення цін обміну не на користь селян. Вибір можливих варіантів збуту для власників товарної продукції невеликий.

Оптові ринки створюють для реалізації права дрібних товаровиробників на рівних умовах торгівлі агропродовольчими товарами на організованому ринку. Продавцями на ринках виступають члени селянських господарств, орендарі, члени особистих підсобних господарств, кооперативів, громадяни, які здійснюють продаж сільськогосподарської продукції і не мають стаціонарних пунктів торгівлі на ринках.

Існує два варіанти оптових продовольчих ринків:

- перший – великі за обсягами товарного обороту торгові центри, що мають загальнодержавне значення;
- другий – значно менші чи середні за обсягами торгівлі ринки, які обслуговують окремі регіони та райони.

Оптові продовольчі ринки можуть провадити аукціони, ярмарки, організувати виставки продукції з подальшим її продажем. [2]

Досвід успішного функціонування оптових ринків за кордоном може стати прикладом для вітчизняних аграріїв та підприємців. Кожна країна, велике місто Європи, Австралії, Східної Азії, Північної та Південної Америки, Африки має оптові ринки. В Іспанії - це система підприємств "Меркса", що об'єднує 22 ринки, у Франції - "Ронжі", що є одним із найбільших ринків Європи.

Через оптові ринки у Франції реалізується понад 50% м'яса великої рогатої худоби, 75% - овець, 20% - свиней. Частка торгівлі на оптових ринках у загальному обороті овочів досягає 50%. У Японії обсяги продажу продовольства на оптових ринках становлять 75% загального товарообороту, в тому числі морепродуктів - близько 85%. [8]

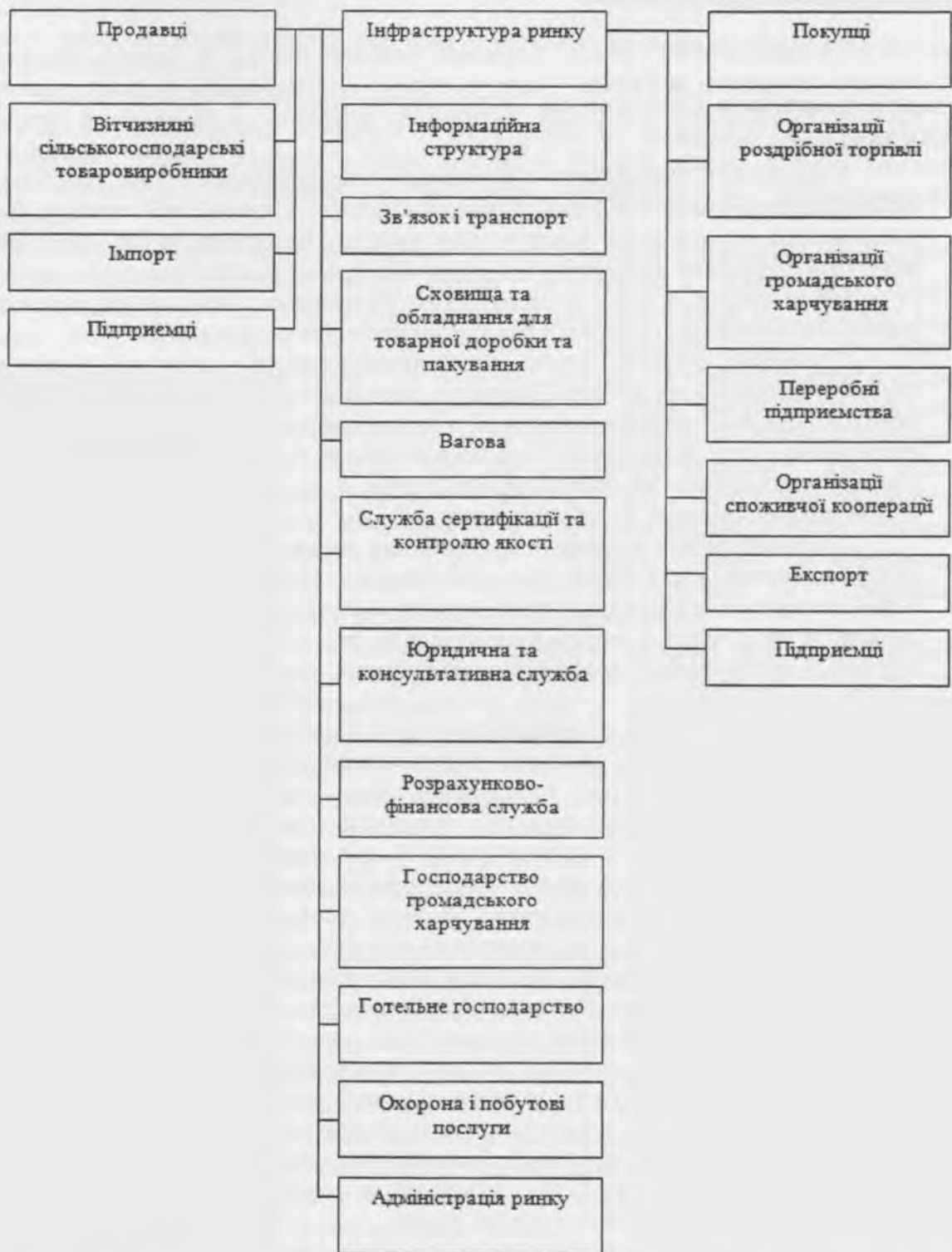

Рис. 1 Схеми організації оптового ринку сільськогосподарської продукції [6]

Торгівля на оптових ринках домінує порівняно з іншими каналами збуту продукції в усіх розвинених країнах світу. Організація Об'єднаних Націй наголошувала на необхідності створення оптових продуктових ринків по всьому світу для упередження наслідків глобальної економічної кризи. Актуальність швидкого вирішення питання розбудови мережі оптових ринків зростає у зв'язку зі вступом України до Світової організації торгівлі, оскільки вітчизняна сільськогосподарська продукція може бути витіснена з ринку іноземними аналогами через її низьку конкурентоспроможність.

Попри світовий досвід діяльності оптових ринків та існуючі передумови для їхнього створення, в Україні існує проблема зі створенням сучасних оптових ринків сільськогосподарської продукції. Нерідко їх плутають зі звичайними продовольчими ринками.

Основною діяльністю звичайних продовольчих та оптових ринків сільськогосподарської продукції є надання послуг з організації торгівлі. Тому часто зустрічається ототожнення поняття таких ринків. Продуктові ринки міст і великих сіл обладнані спеціально відведеними місцями або цілими павільйонами для продажу молока та молочної продукції, м'яса та продуктів його переробки, овочів та фруктів тощо. На цих ринках можна вроздріб придбати продукцію пересічним споживачам.

Сучасний оптовий ринок сільськогосподарської продукції відрізняється від звичних продовольчих ринків. Основною відмінністю є те, що на ринку здійснюється торгівля великими обсягами продукції між господарюючими суб'єктами не для власного споживання, а для подальшого її продажу кінцевому споживачу через роздрібну торгівлю або для виробничого чи іншого використання. А продовольчі та оптові ринки в своїй основі надають послуги із здійснення торгівлі. [3]

Оптовий ринок аграрної продукції має велику площу, яка може нараховувати декілька десятків, а то й сотень тисяч квадратних метрів та має розвинену інфраструктуру. Вона складається із обслуговуючих структур, споруд і будівель, складських приміщень і сховищ, у тому числі з регульованим газовим середовищем, торгових майданчиків для торгівлі з автомобілів і павільйонів, обладнання, транспорту, під'їзних та внутрішніх шляхів, засобів зв'язку, - тобто всього, що потрібно для функціонування такого господарюючого суб'єкта, як великий логістичний центр.

На оптовому ринку продавці можуть орендувати торгові зали та приміщення для зберігання продукції. Крім того, ринок надає послуги з фасування, пакування, калібрування сільськогосподарської продукції. Покупцям надається можливість познайомитися на місці із запропонованою продукцією, оформити супроводжувальні документи. Саме на таких ринках формуються великі партії товару для забезпечення наявного попиту. Наразі оптові ринки сільськогосподарської продукції розглядаються не просто як місце торгівлі, а як регіональні аграрно-маркетингові центри, що, крім своїх основних функцій, виконують ще й цілу низку додаткових. Перш за все, це пов'язано з інформаційним забезпеченням учасників аграрного ринку. У зв'язку із щоденним збиранням, обробкою, аналізом інформації про попит, пропозицію, ціни укладених угод щодо широкого спектру товарів, такі центри мають можливість інформувати суб'єктів аграрного бізнесу про ситуацію на ринку основних видів продукції і цим самим запобігти укладенню сумнівних за цінами угод поза межами таких ринків. На території аграрно-маркетингових центрів виробники сільськогосподарської продукції матимуть змогу отримати інформацію про нові технології в галузі агровиробництва, скористатися послугами дорадчих та консалтингових служб.

На таких ринках виробникам можна буде отримати замовлення на виробництво продукції, здійснити митне оформлення, податкові та банківські платежі за угодами, сформувати із дрібних оптові партії продукції для подальшого переміщення їх в інші регіони або за кордон. [4]

Оптові ринки сільськогосподарської продукції бувають виробничого та споживчого призначення. Особливістю виробничих оптових ринків є те, що вони створюються у місцях формування великих товарних пропозицій. Їх ще називають фермерськими ринками. Це місце, де можна придбати потрібну партію товару здебільшого у виробника цієї продукції. Тому такі ринки є привабливими для комерційних підприємств, які займаються продажем продукції в інших регіонах.

Оптові ринки споживчого спрямування розміщуються поблизу великих міст. Особливістю таких ринків є забезпечення регіонального споживчого попиту. Як правило,

асортимент продукції на них є більш широким і передбачає не лише сільськогосподарську продукцію, а й продовольство.

В Україні вже функціонують оптові ринки плодоовочевої продукції у Львові, Херсонській та Хмельницькій областях. У місті Жашкові Черкаської області працює ринок "Чародій", який є першим і поки єдиним в Україні місцем оптової торгівлі худобою, вирощеною переважно в особистих селянських та дрібнотоварних господарствах.

Найбільшим і найсучаснішим оптовим ринком сільськогосподарської продукції є регіональний агро-маркетинговий центр "Шувар", розміщений у Львові, який сприяє розвитку гуртової торгівлі сільськогосподарською продукцією не тільки на Львівщині, але й далеко поза її межами. На цьому ринку реалізують свою продукцію сільськогосподарські товаровиробники з 18 областей України. Останніми роками в сезон тут продається 1000-1200 тонн свіжої плодоовочевої та іншої сільськогосподарської продукції за добу, тут формуються прозорі умови ціноутворення, за потреби постійно проводять заходи щодо стабілізації цін на сільськогосподарську продукцію. Національною сільськогосподарською палатою України спільно з "Беарз Логістік Центр" реалізується проект Украгроринок, який передбачає створення мережі з шести оптових ринків сільськогосподарської продукції в різних областях України. За підтримки Мінагрополітики в Одеській області реалізується проект із створення "Південноукраїнського регіонального оптового продовольчого ринку".

Але без фінансової та організаційної підтримки місцевої влади неможливо створити дорожню інфраструктуру та інфраструктуру розподілу харчових продуктів. У всіх країнах, де створювалися оптові ринки, місцева та центральна влада надавала фінансову й організаційну підтримку в реалізації таких проектів. Створення оптового ринку сільськогосподарської продукції повинно стати місцевою ініціативою. Відмова місцевих органів влади від оптових ринків призведе до того, що малі торгові точки, міські ринки, місцеві плодо-овочеві ринки та квіткові магазини купуватимуть свою продукцію у спеціалізованих торгових центрах, таких як «МЕТРО», «Селгрос» чи інших, на які виробникам вийти набагато важче. Малий сімейний бізнес буде змушений купувати свою продукцію в гуртових торговельних мережах, які проводять дуже агресивну цінову політику. Відповідно, багато компаній дрібної та малої роздрібною торгівлі збанкрутує, що призведе до підвищення рівня безробіття в регіоні з усіма негативними наслідками. [5]

Важливу роль у створенні мережі регіональних оптових ринків фахівці відводять об'єднанням сільськогосподарських виробників на кооперативних засадах.

Значна частина сільгосппродукції повсякденного споживання - овочі, фрукти, молоко та м'ясо – виробляється особистими селянськими господарствами, які не мають системних каналів збуту. У результаті значна частка вирощеної продукції, особливо у віддалених від приміської зони селах, згодовується худобі або пропадає. Істотна частина такого товару потрапляє до споживача через неорганізованих посередників або продається на вулицях поза межами ринків в антисанітарних умовах.

Експерти Інституту розвитку аграрних ринків одним із шляхів подолання цієї проблеми називають створення заготівельно-збутових кооперативів. Завдяки таким об'єднанням селянські господарства матимуть можливість отримати замовлення на майбутню відповідну сільгосппродукцію, а також аванс за неї. Така схема співпраці споживачів і виробників дасть можливість аграріям залучити кредитні ресурси, використавши під заставу майно переробних підприємств та операторів оптового ринку, допоможе виробникам планувати свою виробничу діяльність на основі замовлень, стабілізувати цінову ситуацію, забезпечити доступ продукції дрібних товаровиробників на полиці супермаркетів, сформувати ефективну структуру моніторингу ринку, а також забезпечити населення якісною, безпечною, доступною за ціною та свіжою сільськогосподарською продукцією.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Оптовий ринок агропродукції є зв'язною ланкою між виробництвом продукції та її збутом. При відсутності такої ланки система виробництва і збуту залишається незавершеною. Вигідне створення мережі оптових ринків і для держави. Це забезпечить підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, прозорість ринку, контроль за цінами, відповідну якість продуктів харчування, наповнення бюджету та оптимізацію витрат, а також - посилення конкуренції на споживчому ринку, швидке просування продукції до споживачів, створення нових робочих місць і, як наслідок, підвищення рівня життя населення.

Завдяки концентрації товарно-грошових потоків і легкому контролю над ними з боку держави, оптовий ринок може стати інструментом політики держави. Через такі ринки Уряд і місцева влада можуть створювати політику врівноваженого розвитку роздрібно-торгівлі та місцевого виробництва. За допомогою державних і місцевих контрольних органів можна здійснювати моніторинг якості продукції, цін, обсягів продажу.

Оптовий ринок - це саме той економічно-соціальний важіль, за допомогою якого можна зменшити рівень інфляції та створити стабільні місця роботи для тих, хто працює у фірмах, розташованих на території оптового ринку, а відтак - зменшити соціальну напругу у відповідному регіоні. Це гарантія функціонування у майбутньому в даному регіоні роздрібних базарів, маленьких магазинів і пунктів роздрібно-торгівлі. Якщо сьогодні удосконалити механізми підтримки сільгоспвиробника то через 5-7 років Україна матиме ефективну систему сучасних функціональних та інвестиційно привабливих оптових ринків сільськогосподарської продукції.

Анотація

У статі розглянуті напрями вдосконалення інфраструктури споживчого ринку сільськогосподарської продукції України та сучасний досвід розвинутих країн світу. Розглянуто функціонування споживчого ринку аграрної продукції і шляхи забезпечення стійких перспектив продовольчої безпеки країни.

Ключові слова:

Споживчий ринок, сільськогосподарська продукція, інфраструктура, оптовий ринок.

Аннотация

В статье рассмотрены пути усовершенствования инфраструктуры потребительского рынка сельскохозяйственной продукции Украины и современный опыт развитых стран мира. Рассмотрено функционирование потребительского рынка аграрной продукции и пути обеспечения продовольственной безопасности страны.

Ключевые слова:

Потребительский рынок, сельскохозяйственная продукция, инфраструктура, оптовый рынок.

Summary

In the article are looked through the ways of improving of the infrastructure of the consumer market of agricultural products of Ukraine and the contemporary experience of the developed countries of the world. Is examined the functioning of a consumer market of agricultural products and the ways of providing of the country's food security.

Key-words: consumer market, agricultural products, infrastructure, wholesale market.

Список використаних джерел:

1. Закон України від 27.06.2009 № 1807-IV «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції» // ІАЦ „ЛІГА”, ЛІГАБізнесІнформ.

2. Розпорядження Кабінет Міністрів України від 19.11.2008 № 1447-р „Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення оптових ринків сільськогосподарської продукції” // ІАЦ „ЛІГА”, ЛІГАБізнесІнформ.

3. Березін О.В. Продовольчий ринок України: теоретико-методологічні засади формування і розвитку: Монографія. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 184 с.

4. Гладій М.В. Формування оптового ринку в Україні. К.: ННЦ Інститут аграрної економіки, 2008. – 580 с.

5. Іванюта В.Ф. Розвиток аграрного виробництва регіону: методологічне забезпечення, стан та перспективи: Монографія. – П.: РВВ ПолтНТУ, 2009. – 431 с.

6. Формування та функціонування ринку агропромислової продукції: Практичний посібник / За ред. П.Т. Саблука. – К.: ІАЕ УААН, 2007. – 556 с.

7. Ціни, витрати, прибутки агро виробництва та інфраструктура продовольчих ринків України / За ред. О.М.Шпичака. – К.: ІАЕ УААН, 2007. – 340 с.

8. Офіційний сайт АМК України // <http://www.amc.gov.ua/>

УДК: 631.14

Топіха В.І., Потривасва Н.В.

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ФУНКЦІЙ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ У ЗЕРНОВИРОБНИЦТВІ

Постановка проблеми. В Україні нарощування виробництва зерна має стратегічне значення для підвищення ефективності АПК, успішного його розвитку та подолання кризового стану в суміжних (тваринницьких) галузях. Однак протягом останніх років обсяги виробництва постійно скорочувались. З огляду на вищевикладене, підвищення рівня ефективності виробництва зерна є найважливішим завданням, від вирішення якого залежить забезпечення ефективної діяльності зернопродуктового підкомплексу і продовольчої безпеки країни. Розв'язання цієї проблеми повинно здійснюватися не тільки на державному, а й на регіональному рівнях, де вирішуються питання забезпечення населення продуктами харчування.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми підвищення ефективності зерновиробництва досліджують відомі вітчизняні вчені: Андрійчук В.Г., Бойко В.І., Бугуцький О.А., Гайдуцький П.І., Гарасим П.М., Дудар Т.Г., Захарчук О.В., Месель-Веселяк В.Я., Коденська М.Ю., Поплавський В.Г., Саблук П.Т., Стельмащук А.М., Худолій Л.М., Черевко Г.В., Шпичак О.М., Юрчишин В.В. та інші. Ними розроблені стратегічні аспекти зміцнення зернового виробництва в Україні, структурної перебудови галузей виробництва, заготівлі та переробки зерна, підвищення економічної ефективності використання земельних, матеріально-технічних і трудових ресурсів, ціноутворення, формування та функціонування ринків зерна і продуктів його переробки.

Однак в даний час відсутній комплексний аналіз виробничого потенціалу з метою раціонального використання внутрішньовиробничих резервів, подальшого розвитку інтеграційних процесів та удосконалення економічних взаємовідносин між виробниками і переробниками зерна. У сукупності це зумовлює вибір теми статті і визначає її актуальність.

Метою статті є обґрунтування виробничих функцій та оптимізації витрат у зерновиробництві.

Виклад основного матеріалу. Виробництво пшениці в Україні характеризується низькою якістю застосовуваних агротехнологій (табл. 1). Середня урожайність

БІЗНЕС-НАВІГАТОР
№20, 2010. – 183 с.

Науково-виробничий журнал

Головний редактор: Жуйков Г. Є.
Редакційна рада: Білоусова С. В.,
Левківський К. М.
Відповідальний за випуск: Крупіца І. В.
Технічний редактор: Білоусов О.М.
Верстка: Попов М.А.
Комп'ютерний набір: Попов М.А.

Підписано до друку 26.05.2010

Формат 60 x 84.1/8 Папір офсетний. Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.. 5,9 Наклад 300 примірників

Редакційно-видавничий центр МУБіП м. Херсон, вул. 49-ї Гвардійської дивізії, 37-А
тел./факс 33-53-40, 44-47-81;

E-mail: mubip@mubip.org.ua, metod@mubip.org.ua